

MODELS OF JEWISH LEADERSHIP

1-בראשית פרשת חיי שרה - תולדות פרק כה

(ז) וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי אַבְרָהָם אֲשֶׁר חֵי מֵאֹת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחֲמֵשׁ שָׁנִים :
(ח) וַיָּגַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ :

2-מסכת בבא בתרא דף צא עמוד א

אמר רב חנן בר רבא אמר רב : אותו היום שנפטר אברהם אבינו מן העולם, עמדו כל גדולי אומות העולם בשורה ואמרו : אוי לו לעולם שאבד מנהיגו, ואוי לה לספינה שאבד קברניטא.

3-בראשית פרשת תולדות - ויצא פרק כח

(ו) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה :

4-רש"י בראשית פרשת תולדות - ויצא פרק כח

ויצא יעקב מבאר שבע - לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, ג שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודהד הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודהד פנה זיוה פנה הדרה וכן (רות א ז) ותצא מן המקום, והאמור בנעמי ורות :

5-בראשית פרשת ויגש - ויחי פרק מז

(כח) וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עָשָׂר שָׁנָה וַיְחִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנֵי חֲמִי שָׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאֹת שָׁנָה

6-רש"י בראשית פרשת ויגש - ויחי פרק מז

(כח) ויחי יעקב - למה פרשה זו סתומה, א לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם. דבר אחר שבקש לגלות את הקצג לבניו ונסתם ממנו

7-במדבר פרשת פינחס פרק כז

(טו) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל יִקְנֹק לֵאמֹר :

(טז) וַיִּקְדֹּד יִקְנֹק אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכָל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה :

(יז) אֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּנִיָּה וְאֲשֶׁר יָבֹא לַפְּנִיָּה וְאֲשֶׁר יוֹצֵאִים וְאֲשֶׁר יָבִיִּים וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יִקְנֹק כְּצֵאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רָעָה :

(יח) וַיֹּאמֶר יִקְנֹק אֶל מֹשֶׁה קַח לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסִמְכָתָּ אֶת יְדָיָיו עָלָיו :

(יט) וְהִעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֱלֹהֵי הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָל הָעֵדָה וְצִוִּיתָהּ אֹתוֹ לְעִינֵיהֶם :

(כ) וְנִתְּתָה מִהוֹדָד עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָל עַדַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

8-"Israel's Gloomy Winter," David Grossman, World Jewish Digest, January 2007, 9

"One of the toughest issues that the recent war has sharpened is the feeling that in these days, there is no king in Israel. That our leadership is hollow... I'm not even talking about the visible failures in the conduct of war...not about corruptions large and small. I am talking about the inability of Israel's current leaders to connect Israelis to their identity...to those parts of our identity, memory, and founding values that will give us hope and strength...that will give some significance to the exhausting, despairing struggle for survival."

9-"America's Best Leaders," US News & World Report November 19, 2007 42

"More than three-quarters of Americans believe that there is a leadership crisis in this country and that without better leadership in all sectors the country will continue on a downward course."

10-Dr. Brene Brown, Dare to Lead p6

We started our interviews with senior leaders with one question: What, if anything, about the way people are leading today need to change in order for leaders to be successful in a complex, rapidly changing environment where we're faced with seemingly intractable challenges

and an insatiable demand/or innovation? There was one answer across the interviews: We need braver leaders and more courageous cultures.

When we followed up to understand the specific "why" behind the call for braver leadership, the research took a critical turn. There wasn't just one answer. There were close to fifty answers, and many of them weren't intuitively connected to courage. Leaders talked about everything from critical thinking and the ability to synthesize and analyze information to building trust, rethinking educational systems, inspiring innovation, finding common political ground amid growing polarization, making tough decisions, and the importance of empathy and relationship-building in the context of machine learning and artificial intelligence.

12-בראשית פרשת וישלח פרק לה

(טז) ויסעו מבית אל ויהי עוד כבֶּרֶת הָאָרֶץ לְבֹא אֶפְרָתָה וְתֵלֶד רָחֵל וְתִקְשׁ בְּלִדְתָּהּ :
 (יז) ויהי בהקשֶׁתָּה בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְיֻלָּדֹת אֵל תִּירָאִי כִּי גַם זֶה לָךְ בֶּן :
 (יח) ויהי בַּצָּאֵת נִפְשָׁהּ כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימִין :
 (יט) וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֶר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם :
 (כ) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מִצְבָּה עַל קִבְרֹתֶיהָ הוּא מִצְבֶּת קִבְרֹת רָחֵל עַד הַיּוֹם :
 (כא) וַיֵּסַע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אֶהְלָה מִהֶלְאָה לְמִגְדַּל עֵדֶר :
 (כב) וַיְהִי בִשְׁכֹן יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַחֹמָה וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת בִּלְהָה פִּילְגֶשֶׁת אִבְיוֹ וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל

11-Rabbi Menachem Leibtag

פ וַיְהִיו בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר :

(כג) בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכָר וַיְזַבְלוֹן :
 (כד) בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וְבִנְיָמִן :
 (כה) וּבְנֵי בִלְהָה שְׁפָחוֹת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי :
 (כו) וּבְנֵי זֵלְפָה שְׁפָחוֹת לֵאָה גָד וְאָשֶׁר אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יָלַד לוֹ בְּפָדֹן אֲרָם :

13-רש"י בראשית פרשת וישלח פרק לה

ויהיו בני יעקב שנים עשר - מתחיל לענין ראשון משנולד בנימין **נשלמה המטה**, ומעתה ראויים להמנות, ומנאן. ורבותינו דרשו ללמדנו בא שכולן שוין, וכולן צדיקים, שלא חטא ראובן :

14-בראשית פרשת ויחי פרק מט

(כח) **כָּל אֵלֶּה שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר** וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרָכְתּוֹ **בְּרַךְ אֹתָם :**

15-רש"י בראשית פרשת ויחי פרק מט

ברך אותם - לא היה לו לומר אלא איש אשר כברכתו ברך אותו, מה תלמוד לומר ברך אותם, לפי שנתן ליהודה גבורתו של אריה, ולבנימין חטיפתו של זאב, ולנפתלי קלותו של איל, יכול שלא כללן בכל הברכות, תלמוד לומר ברך אותם :

16-בראשית פרשת וישב פרק לו

(א) וַיָּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרִי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן :
 (ב) אֵלֶּה תִּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַת עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת אֶחָיו בָּצָאן וְהוּא נָעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי זֵלְפָה נִשְׂי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבְתָּם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם :

17-רש"י בראשית פרשת וישב פרק לו

(ב) אלה תולדות יעקב - אלה של תולדות יעקב, אלה ישוביהם וגלגוליהם עד שבאו לכלל יישוב. סבה ראשונה יוסף בן שבע עשרה גוי' על ידי זה נתגלגלו וירדו למצרים. זהו אחר פשוטו של מקרא להיות [דבר] דבור על אופניו. ומדרש אגדה דורש, תלה הכתוב תולדות יעקבד ביוסף מפני כמה דברים, אחת שכל עצמו של יעקב

לא עבד אצל לבן אלא ברחל, ושהיה זיו איקונין של יוסף דומה לו, וכל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף, זה נשטם וזה נשטם, זה אחיו מבקש להרגו וזה אחיו מבקשים להרגו,

18-The Rest of Vayeshev, Miketz, Vayigash, Vayeichi
Parallel Stories of Yosef and Yehuda – Exemplars of Toldot Yaakov

Yehuda – ill fated marriage to Bat Shua
Yosef – ill fated marriage to Eshet Potiphar

Yehuda – good marriage to Tamar
Yosef – good marriage to Osnat

Yehuda – has Peretz and Zarach
Yosef – has Menashe and Ephraim

Yehuda – Peretz eclipses Zerach for Bechora
Yosef – Ephraim eclipses Menashe for power and royalty

19-בראשית פרשת ויחי פרק מט

- (א) ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים:
(ב) הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם:
(ג) ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז:
(ד) פחז כמים אל תותר כי עליית משכבי אביך אז חללת צוועי עליה:
(ה) שמעו וכו' אחים כלי חמס מכרתיהם:
(ו) בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור:
(ז) ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם בינקב ואפיצם בישראל: ס
(ח) יהודה אתה יודוד אחיך ידך בערף אביך ושתחו לך בני אביך:
(ט) גור ארזיה יהודה מטורף בני עליית פרע רבץ פארזיה וכלביא מי יקימנו:
(י) לא יסור שבט מיהודה ומחלק מבין רגליו עד כי יבא שילה שילו ולו יקחת עמים:
(יא) אסרי לגפן עירה עירו ולשרקה בני אתנו כבס בנין לבשו ויבדס ענבים סותה סותו:
(יב) חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב: פ
(יג) זבולן לחוף ימים ישכן והוא לחוף אגנית וינרתו על צידן: ס
(יד) יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתיים:
(טו) וירא מנחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד: ס
(טז) וידין עמו כאחד שבטי ישראל:
(יז) יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארץ הנשף עקבי סוס ויפל רכבו אחור:
(יח) לישועתך קויתי יקנך:
(יט) גד גדוד יגדונו והוא יגד עקב: ס
(כ) מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך: ס
(כא) נפתלי אגלה שלחה הנתן אמרי שפר: ס
(כב) בן פרץ יוסף בן פרץ עלי עין בנות צעדה עלי שור:
(כג) וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים:
(כד) ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל:
(כה) מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם:

20-בראשית פרשת וישב פרק לו

(ג) וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי בֶן זִקְנִים הוּא לֹו וַעֲשֵׂה לֹו כְּתֻנֹּת פָּסִים :
(ד) וַיֵּרְאוּ אָחָיו כִּי אֹתוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל אָחָיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם :
(ה) וַיִּחַלֵּם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחָיו וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנֹא אֹתוֹ :
(ו) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו שְׁמָעוּ נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי :
(ז) וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מַאֲלָמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֵמְתִי וְגַם נִצְבָּה וְהִנֵּה תִסָּבֶינָה אֲלֵמְתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּוּ לְאֵלֵמְתִי :
(ח) וַיֹּאמְרוּ לֹו אָחָיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מִשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיֹּסְפוּ עוֹד שְׁנֹא אֹתוֹ עַל חֲלַמְתּוֹ וַעַל דַּבְּרָיו :
(ט) וַיִּחַלֵּם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיֹּסֶפֶר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה חֲלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי :
(י) וַיֹּסֶפֶר אֶל אָבִיו וְאֶל אָחָיו וַיַּגִּיעַ בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמְרוּ לֹו מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הַבּוֹא נָבוֹא אֲנִי וְאִמִּי וְאֶחָיֶךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה :
(יא) וַיִּקְנֹאוּ בּוֹ אָחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדָּבָר

21-בראשית פרשת מקץ פרק מב

(ה) וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן :
(ו) וַיֹּסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאֶרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּר לְכָל עַם הָאֶרֶץ וַיָּבֹאוּ אָחִי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לֹו אַפְּסִים אֶרְצָה :
(ז) וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת אָחָיו וַיִּכְרַם וַיִּתְּנֶפֶר אֵלָיו וַיַּדְבֵּר אִתָּם קוֹשׁוֹת וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם מֵאֵין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מִמִּצְרַיִם כְּנָעַן לְשָׁבֶר אֶכֶל :
(ח) וַיִּכְרַם יוֹסֵף אֶת אָחָיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ :
(ט) וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלֵם לָהֶם וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם מִרְגְּלִים אַתֶּם לָרְאוֹת אֶת עֲרוֹת הָאֶרֶץ בָּאתֶם :

22-רמב"ן בראשית פרשת מקץ פרק מב

כי יאמר הכתוב כי בראות יוסף את אחיו משתחוים לו זכר כל החלומות אשר חלם להם וידע שלא נתקיים אחד מהם בפעם הזאת, כי יודע בפתרונם כי כל אחיו ישתחוו לו בתחילה מן החלום הראשון, והנה אנחנו מאלמים אלומים, כי "אנחנו" ירמוז לכל אחיו אחד עשר, ופעם שנית ישתחוו לו השמש והירח ואחד עשר כוכבים מן החלום השני, וכיון שלא ראה בנימן עמהם חשב זאת התחבולה שיעליל עליהם כדי שיביאו גם בנימין אחיו אליו לקיים החלום הראשון תחילה:
ועל כן לא רצה להגיד להם אני יוסף אחיכם, ולאמר מהרו ועלו אל אבי וישלח העגלות כאשר עשה עמהם בפעם השנייה, כי היה אביו בא מיד בלא ספק. ואחרי שנתקיים החלום הראשון הגיד להם לקיים החלום השני. ולולי כן היה יוסף חוטא חטא גדול לצער את אביו ולהעמידו ימים רבים בשיכול ואבל על שמעון ועליו, ואף אם היה רצונו לצער את אחיו קצת איך לא יחמול על שיבת אביו, אבל את הכל עשה יפה בעתו לקיים החלומות כי ידע שיתקיימו באמת:
וכן אני אומר שכל הענינים האלה היו ביוסף מחכמתו בפתרון החלומות, כי יש לתמוה אחר שעמד יוסף במצרים ימים רבים והיה פקיד ונגיד בבית שר גדול במצרים, איך לא שלח כתב אחד לאביו להודיעו ולנחמו, כי מצרים קרוב לחברון כששה ימים, ואילו היה מהלך שנה היה ראוי להודיעו לכבוד אביו, ויקר פדיון נפשו ויפדנו ברוב ממון:
אבל היה רואה כי השתחויית אחיו לו וגם אביו וכל זרעו אתו, אי אפשר להיות בארצם, והיה מקוה להיותו שם במצרים בראותו הצלחתו הגדולה שם, וכל שכן אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבאו כלם שמה ויתקיימו כל חלומותיו:

Storyline of Trips to Egypt

TRIP 1

- Brothers (Everyone except Binyamin) arrive in Egypt to buy food during famine
- Yosef accuses them of being spies and demands proof of their story by saying that they must bring Binyamin back to Egypt and present him but as a security he would keep Shimon in prison until their return.

- On way back to Canaan they realize all money they used is back in bags of food. They were then afraid to return to Egypt for fear of being accused of stealing and because Yaakov would not let them take Binyamin along.

TRIP 2

- When they felt they had to return to Egypt Yehuda tells Yaakov he will be responsible for returning Binyamin safely. They take the money to return to the Egyptians, gifts for Yosef, and Binyamin and head back. They arrive, eat with Yosef, and ready to head back to Canaan. Yosef commands his servant to place his silver goblet in Binyamin's sack of food.
- After they leave the guards of Egypt chase them down and accuse of stealing. They find the goblet in Binyamin's sack and take him back to Egypt to be enslaved and Yosef insists on keeping him in Egypt while the others return to tell Yaakov
 - Yehuda steps up to defend the brothers and prevent Binyamin from being taken
 - Yosef reveals himself and tells them to bring his father

23-בראשית פרשת מקץ - ויגש פרק מד

(טז) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מֶה נֹאמֶר לְאִדְנִי מִה נְדַבֵּר וּמִה נַצְטִיֶּדֶק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת עֹן עֲבָדֶיךָ הֵנּוּ עֲבָדִים לְאִדְנִי גַם אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בְּיָדוֹ :
(יז) וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי מַעֲשֵׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בְּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה לִּי עֶבֶד וְאַתֶּם עָלוּ לְשָׁלוֹם אֶל אֲבִיכֶם : פ

פרשת ויגש

(יח) וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יִדְבָּר נָא עֲבָדְךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי וְאֵל יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדְּךָ כִּי כְמוֹד כְּפָרְעָה

24-בראשית רבה (וילנא) פרשת ויגש פרשה צג

ב (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו, כי הנה המלכים, זה יהודה ויוסף, עברו יחדיו, זה נתמלא עברה על זה, וזה נתמלא עברה על זה, (שם /תהלים מ"ח/) המה ראו כן תמהו, (בראשית מג) ויתמהו האנשים איש אל רעהו, (תהלים מח) נבהלו נחפזו, ולא יכלו אחיו וגוי, רעה אחזתם שם, אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו מה איכפת לנו, יאי למלך מדיין עם מלך, ויגש אליו יהודה (איוב מא) אחד באחד יגשו, זה יהודה ויוסף, ורוח לא יבא ביניהם, אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו מה איכפת לנו.

25-שמונה פרקים לרמב"ם פרק ו

הפרק הששי - בהפרש בין המעולה והמושל בנפשו.

אמרו הפילוסופים, **שהמושל בנפשו**, אף על פי שיעשה המעשים המעולים - הרי הוא עושה הטובות והוא מתאוה למעשי הרעות ומשתוקק להם, והוא ניפתל עם יצרו, ומתנגד במעשהו למה שיעירוהו אליו כוחו ותאוותו ותכונת נפשו, והוא עושה הטובות והוא מצטער בעשייתן. אבל **המעולה** - הרי הוא נמשך במעשהו אחר מה שיעירוהו אליו תאוותו ותכונתו, ויעשה הטובות והוא מתאוה ומשתוקק להן. ו**בהסכמה מן הפילוסופים**, **שהמעולה יותר טוב ויותר שלם מן המושל בנפשו**. אבל, אמרו, אפשר שיעמוד המושל בנפשו במקום שהמעולה עומד בהרבה מן הדברים, ומדרגתו פחותה בהכרח, להיותו מתאוה לפועל הרע, ואף על פי שלא יפעלהו, אבל תשוקתו לו היא תכונה רעה בנפשו. ...

וכאשר חקרנו אחר דברי החכמים בזה הענין, מצאנו להם, **שהמתאוה לעבירות ומשתוקק להן - יותר טוב ויותר שלם מאשר לא יתאוה להן ולא יצטער בהנחתן**. עד שאמרו, שכל מה שיהיה האדם יותר טוב ויותר שלם - יהיו תשוקתו לעבירות וצערו בהנחתן יותר חזקים, והביאו בזה מעשיות, ואמרו: "כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו". לא די בזה, אלא שאמרו כי שכר המושל בנפשו גדול כפי שער צערו במושלו בנפשו, ואמרו: "לפום צערא אגרא". ויתר על כן, שהם ציוו שיהיה האדם מושל בנפשו, והזהירו מלומר: אני בטבעי אני

מתאווה לזאת העבירה, ואפילו לא אסרתה התורה, והוא אומר: "רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא יאמר אדם אי אפשי לאכול בשר בחלב, אי אפשי ללבוש שעטנז, אי אפשי לבוא על הערוה, אלא אפשי, ומה אעשה ואבי שבשמים גזר עלי".

26-Rabbi Lord Jonathan Sacks z”l, The Torah You Learn From Life (www.rabbisacks.org)

During those twenty two years, I also come to know many leaders in many fields: politicians, business people, other faith leaders, and so on. I began to understand the difference between the public face that leaders must always show, bold, confident and unshakable, and the private face, when a leader is no longer on display and can share his or her feelings with friends. That is when you realize how challenging leadership really is. The great leaders have their doubts and hesitations. They have their moments of depression and near despair, and they are all the more human for it. Don't ever think that leaders are different from the rest of us. They aren't. They just have the courage to live with the challenges and keep going.

27-Thomas Carlyle

"The history of the world is but the biography of great men"

28-Herbert Spencer

"You must admit that the genesis of a great man depends on the long series of complex influences which has produced the race in which he appears, and the social state into which that race has slowly grown.... Before he can remake his society, his society must make him."

29-Dr. Erica Brown, Inspired Jewish Leadership p.34

Leadership is rarely personal; it is usually situational. It speaks to how we run meetings, how we manage difficulties, and how we persuade others to adopt an agenda. Leadership always takes place within a very specific culture and context. This type of leadership model is called "contingency theory." Unlike the "great men theory" of leadership, this model minimizes the individual role and instead emphasizes the particular situation in which leadership is demanded.

The biblical model for the contingency theory lies in the "career path" that almost every significant biblical leader assumed...Each of these leaders...spent time as a Shepherd before or parallel to having a leadership role. The shepherd is an outstanding metaphor for the leader because of the skills required, the tasks and responsibilities undertaken, and the nature of the flock. In order to be a shepherd, you need to be flexible and adaptable to changes in terrain and weather. You need to be possessive and territorial to protect your sheep from enemies and account for them – each of them- at all times. And you need to be nurturing. As a successful shepherd you need to be comfortable wandering in search of better pastureland and unafraid of the unexpected. You also need the inner resources to cope with solitude and isolation.

30- Rabbi Lord Jonathan Sacks z”l, The Torah You Learn From Life (www.rabbisacks.org)

...Most of all, I began to understand that we are all called on to be leaders within our sphere of influence, be it the family, the community, at work among colleagues, in play among team-mates. What marks a leader off from non-leaders is not position or office or role but rather, a basic attitude to life. Others wait for something to happen; leaders help *make* something happen. While others curse the darkness a leader lights a light. The sages said, whenever you hear the

word *vayehi*, "and it came to pass," that is always a prelude to tragedy. Leaders don't wait for things to come to pass. They say not *vayehi* but *yehi*, "Let there be." That was the word with which God created the universe. It is also the word with which we create the micro-universe that is our life....

The Jewish people right now needs leaders, people unafraid to face the challenges of today and build for tomorrow instead of, as so often happens, fighting the battles of yesterday. At the dawn of time, said the rabbis, God showed Adam each generation and its searchers, each generation and its leaders – meaning, no two generations are alike. The world changes and leaders help us to adapt to the new without breaking faith with the old. I hope something in these essays moves you to take on one leadership challenge, however small, that you may not have done before.

Rabbi Joseph B. Soloveitchik – Yemey Zikaron

יוסף, שהיה המושל רב־ההצלחה של המעצמה הגדולה ביותר בעולם העתיק, והמארגן הגדול והמוכשר של כלכלתה, כנאמר בו: "יוסף הוא השליט על הארץ, הוא המשביר לכל עם הארץ" (שם מב, ו) – בוודאי שהיה ראוי ומתאים לאיצטלה של מלכות ולהיות מוכתר בכתר מלוכה. אולם לא כך היה. יוסף נשאר כעין עולה הנקרכת על המזבח, כדי שאחרים יזכו בגדולה. וכן היה גם יצחק אבינו עקוד על גבי המזבח, ושכרו ניתן לו רק לעתיד לבוא ולאחר זמן: "ה' יראה, אשר יאמר היום בהר ה' יראה" (שם כב, יד). יהודה, בנה של לאה, איש הגבורה, הוא שזכה במלכות. ספירת המלכות יונקת, על פי הקבלה, ממידת הגבורה יותר מאשר משאר הספירות. יוסף, בנה של רחל, שינק בעיקר ממידת החסד, זכה למידת הקדושה הנולדת בשעה שהחסד מתגלה. יהודה הוא המלך ויוסף הוא "נזיר אחיו". שתי המידות האלה, של קדושה ומלכות, של שני השבטים יהודה ויוסף, מתלבשות בנשמת האומה ומייצגים אותה, וצירופן מהווה את תמציתה של כנסת ישראל. כל שאר השבטים על כוחותיהם מתקבצים סביב סביב שני השבטים האלה, כנאמר: "ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו: ליהודה ולבני ישראל חבְרו, וְלַקַּח עֵץ אֶחָד וְכָתוּב עָלָיו: לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל חִבְרוּ (יחזקאל לו, טז). וכן בתפילת שחרית: "כי לך נאה ה' אלהינו ואלהי אבותינו שיר ושבחה, הלל וזמרה, נוֹז וממשלה, נצח גדולה וגבורה, תהילה ותפארת, קדושה ומלכות". שתי זמירות האחרונות הן גולת הכותרת בברכות השחר לפני רבונו של עולם, בתוך המיבנה ההיסטורי של כנסת ישראל.

בלשונו החסיד המעולה "נמשך בפעולתו אחר מה שתעירו תאנתו ותכונתו, ויעשה הטובות, והוא מתאווה ונכסף אליהן" – כלומר: הוא איש מוסרי גדול, שההשגחה העניקה לו את כל המעלות והמידות הטובות במזיגה הרמונית מטבע ברייתו. הוא מתון מטבעו, ערני מבחינה מוסרית, בהיר השכל ובעל רגש. הוא עושה את הטוב והישר כדבר טבעי ומובן מאליו. טובו נובע ממהותו.

המושל בנפשו הוא היפוכו של החסיד המעולה ובלשונו של הרמב"ם: "המושל בנפשו – אף על פי שעושה המעשים הטובים והחשובים – הוא עושה אותם והוא מתאנה אל הפעולות הרעות ונכסף אליהן ויכבוש את יצרו; ויחלוק עליו (על היצר) בפעולותיו אל מה שיעירוהו אליו כוחותיו ותאנתו ותכונת נפשו ויעשה הטובות – והוא מצטער בעשייתם", כלומר: הוא איש מוסרי, שעבר הרבה גילגולים ומהפכים, התחבט בשרשרת של מלחמות היצר, מכאובים וסבל. מטבעו הוא נוטה לתענוגי הגוף ונוקשה כלפי סבלותיו של הזולת; מטבעו אינו עשוי לנהוג לפי עקרונות, אפילו בעניינים רציניים – אבל הוא כובש את טבעו. במלים אחרות: זהו איש, שמלכתחילה הוא אימפולסיבי ורגשני, הפועל לפעמים באופן אינסטינקטיבי בלי לחשוב הרבה על מעשיו. אף על פי כן הוא נאזר בגבורת רצונו המוסרי החזק, עוקר מתוכו את הרע וממלא עצמו בטוב, כובש ומגבש את עצמו מחדש ומכניס את עצמו ברסן של משמעת קפדנית ועבודת בוראו, וכך משליט את התורה על עצמו. איש כזה הוא לפי הרמב"ם "המושל בנפשו".

המושל בנפשו נותן צדקה לא מפני שכך אומר לו לבו, שראוי להיות אוהב הזולת, אלא מפני שרצונו מצווה אותו לעשות כן. הוא מונע עצמו מלעבור עבירות – לא מפני שלבו אינו חומד בהן, אלא מפני שהוא מצליח לדכא את התאוה בכוחה של המשמעת העצמית. תופעות מעין אלה מתרחשות אצל אדם מטיפוס זה מפעם לפעם. המושל בנפשו עלול להיכשל ולהסתבך בחטאים, ואף על פי כן הוא מתגבר על עצמו עד שהוא מגיע לדרגה של שלימות מוסרית. לשכתבון בדמיונותיהם הרוחניות של יוסף ויהודה, נבחין מיד כי שניהם מייצגים את שני הטיפוסים של גדלות אישית יוסף הוא "החסיד המעולה" ויהודה – "הגיבור המושל בנפשו".

המלך היהודי צריך להוכיח, שיש בו המידות של גבורה, יצירה והתעלות עצמית, ולא – לא יכשר למלוכה. ולמה? – המלך צריך למשול לא בכוח צבא גדול ומשטרה חשאית ולא בפיקוח צמוד על אוצר המדינה ויצירת אלומה שהיא חזקה יותר מכל שאר האלומות. חלום האלומות הראשון של יוסף אינו חלומה של מלכות ישראל. מלך ישראל יכשר למלכות רק אם הוא מגלם את מידת הגבורה הנאצלת מהספירה האלהית. התורה הטילה על המלך להשליט יושר וצדק ולהלחם נגד אכזריות ועוול. בחזון המלכות של ישעיהו נאמר: "והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו" (ישעיה יא, ה). הרמב"ם פוסק בהלכות מלכים ד, י: "ובכל יהיו מעשיו לשם שמים. ותהיה מגמתו ומחשבתו להרים דת האמת ולמלאות העולם צדק ולשבור זרוע הרשעים ולהלחם מלחמות ה', שאין ממליכין מלך תחילה אלא לעשות משפט ומלחמות". בוודאי שליעוד זה צריך המלך להיות מטבעו בעל מידות וסגולות של גיבור חיל ללא־חת מפני זרוע רשע, ומן ההכרח שיפתחן בקרבו בכוחות עצמו ובהדרגה, ואסור שיימצאו בתוכו מן המוכן. המלך שאינו כובש לעצמו את המידות והסגולות האמורות במלך ישראל, לא יוכל להבין את נתיניו חסרי הישע. המלך צריך להתנסות בעצמו בכל העימותים שהתנסה בהם יהודה, ורק לאחר מכן יוכל להתאזר בגבורה של מלכות.

בסוף התפתחותו הגיע יהודה לא רחוק יותר מאשר הגיע יוסף בתחילת דרכו. ההבדל ביניהם הוא בעניין אחד בלבד: יוסף קיבל את תכונותיו העיקריות במתנה, ואילו יהודה קיבלן במאבק ובכיבוש. את הרעיון הזה מבטא יפה הזוהר בפרשת וישלח קס"ח:

כדוגמות מובהקות לקדושה ומלכות הריני רוצה להביא בקירוב-יתר שתי דמויות מתוך משפחתי. כוונתי לשני הסבים שלי: אבי זקני מצד אמי, ר' אליהו מפרוזשאן, ואבי זקני מצד אבי, ר' חיים מבריסק. שניהם היו גדולי ישראל, חסידי עליון, ואף על פי כן היתה תהום מפרידה ביניהם. כל אחד מהם גילם באישיותו טיפוס אחר לחלוטין. ר' אליהו מפרוזשאן עלה לכס הרבנות בגיל שש עשרה, שימש עד יומו האחרון ונפטר בגיל שמונים ושש. הוא היה מגלם באישיותו חסידות ופרישות. הוא היה תמיד לבוש באיצטלא דרבנן – ושום אדם לא ראהו מעולם במלבוש קצר כלשהו. בין בימים קרים ובין בימים חמים היה תמיד לבוש מלבושי רבנים. מעולם לא צעד פסיעה גסה. מעולם לא צחק מלוא הפה. מעולם לא נתפתה לבלות סתם עם אנשים. דבריו היו מועטים ותנועותיו היו מדודות. סבא זה היה תמיד משכים עם הנץ החמה כדי ללמוד ולהתפלל כוותיקין; מעולם לא גילה התרגשות נפש, סימני כעס או שמחה. סבא לא היה מעולם קרוב מאד – או מרוחק מדי ממישהו. בקיצור: הוא היה אב־טיפוס של שביל הזהב. כולו אומר כבוד.

שח לי פעם דודי סיפור מעשה שהיה נוכח בו. בתו האהובה חלתה מחלה אנושה כמה שבועות לפני יום חתונתה היעודה. ביומה האחרון, כשסבא היה עומד ומתפלל, וכבר סיים תפילת שמונה עשרה, נכנס הרופא לחדרו והודיע לו שבתו האהובה מתחילה לגסוס וייתכן שעוד יספיק להיכנס לחדרה. סבא פשט תפיליו ונתנם לדודי שיסדרן ויניחן במקום הראוי. הדוד שלי היה במבוכה והניח את התפילין על השולחן בלתי מסודרים. סבא השגיח בכך, חזר לשולחן וסידר את התפילין כפי שהיה רגיל לסדרן. אחר־כך נכנס סבא לחדרה של בתו הגוססת. משראה סבא שהגסיסה תימשך זמן מה, שאל את הרופא כמה רגעים יעברו עד יציאת הנשמה. ענה לו הרופא, שתעבורנה עוד חמש עשרה עד עשרים דקות. ר' אליהו עזב מיד את החדר, חבש את תפיליו של רבנו תם, קרא שמע, חלץ תפיליו, סידרן בזריזות והניחן במקומן. סבא זירז עצמו להניח תפילין דרבנו תם לפני יציאת הנשמה, מפני שלאחר מכן הוא יהיה אונן ופטור מן המצוות. לפנינו דוגמא של קדושה בהתגשמותה המרוממה ביותר. רבי חיים מבריסק היה טיפוס שונה לחלוטין. על אף היותו בעל כוח אינטלקטואלי עצום, היה איש רגש, ושרוי במצבי רוח והתפעלות – וכולו שמחה; עם זה היה גם איש מרה שחורה – וכולו עצב. עתים היה אדם

לוחם קשה כארז, ועתים היה רך כקנה. מלא סתירות וניגודים היה האיש. לרבי חיים מעולם לא היה סדר זמנים קבוע ועומד בחייו. מעולם לא סעד באותה השעה, וגם לא היה מתפלל בכל יום באותה השעה והיה צריך תמיד לזרז עצמו שלא לאחר זמן קריאת שמע. ר' חיים לא היה מתלבש אף פעם כרב. כשהיה נוסע ברכבת, לא היו מי שהכירו אותו. את תפילת שמונה עשרה היה מסיים ראשון וממתין לחזרת הש"ץ. אמירת השלום היה מקדים לכל אדם והיה ניגש לזולת לברך אותו בברכת שבת שלום. פעמים הרבה אפשר היה לראות את ר' חיים כשהוא מוקף חבורת ילדים ומשחק עמהם, כשהוא "הסוס", והילדים מושכים בקיפולי גלימתו וצועקים "קדימה". תמיד אפשר היה לגשת אליו באופן חופשי, כי הוא היה הדימוקרטיה בהתגלמותה. אין לומר עליו שהיה איש מתואם, ממושם ומסודר באופן הרמוני. את האינטלקט העצום והגאוני שלו השיג בכוחות עצמו, כמעט בלי רב ומורה. בכוחות עצמו גרם למהפכה הגדולה במיתודיקה ההלכתית. לבו הרחב והחם עוצב וגובש מכוחו של רצון פנימי. שח לי אבא ז"ל, שרבי חיים אמר לו פעם: "משה, אל תעלה בדעתך כי טוב אני. מטבעי הריני דווקא רע. את החסד צריך אדם לכבש בכוח ממש. אדם צריך לשבור עצמו. עבדתי בפרך עד שעקרתי מקרבי את מידת האכזריות שלי".

ר' חיים היה אישיות רבת-אנפין ורבת-גווני, שליט היה על עצמו. הוא לא היה ממין יוסף, בן פורת עלי עין, סמל של תפארת. הוא היה בבחינת גור-אריה יהודה. מראה פניו היה כפני מלאך, ראשו כראש הארי; בכוחות עצמו התחנך והתעלה. רבי חיים גילם את מידת המלכות!

שתי המסורות שעליהן דיברנו, היינו: מסורת המידות של **שימור** והלכה למעשה; ומסורת חכמי התורה של **לימוד והוראה**. שתיהן משתקפות בשני הטיפוסים השונים של האיש, שהם הנציגים המובהקים של קדושה ומלכות. החסיד המעולה, יוסף, אינו מלמד את האחרים לימוד לשם לימוד. אין הוא מאסף סביבו תלמידים כחצי גורן עגולה ומרצה לפניו דברי שיחה חריפים ומפולפלים המקסימים את שומעיהם. הוא אינו מתאמץ להסביר למקשיבים לו סברות עמוקות וחדושים מפתיעים. יוסף הוא נזיר אחיו, נסוג לרשות היחיד ולד' אמות שלו, צנוע ונעלם. אין הוא רוצה כלל, שאנשים זולתו ייכנסו לתוך רשות היחיד שלו למען דעת הליכותיו ואורח חייו. בפומבי מופיע יוסף, פעמים הרבה, כשמראה פניו שונה לגמרי ממהותו הנפשית הפנימית. החסיד מסתתר לעולם, הקדושה מתחבאת תמיד. אליהו הנביא, שהיה "איש בעל